

TÜRKİYE'DE TELETIP

Prof. Dr. Hamdi Akan

AÜTF Tıp Eğitimi ve Bilişim ABD

Türkiye eski dünyayı yapan 3 kıtanın birbirine en yakın olduğu yer ve Asya ile Avrupa'nın karşılaşma noktasıdır. 1997 sayımlarına göre nüfusu 62.6 milyondur. Her ne kadar resmi dil Türkçe olsa da İngilizce yaygın şekilde kullanılmaktadır. Eğitim programları İngilizce, Almanca, Fransızca ve yaygın kullanılan dillerde olan çok sayıda lise ve üniversite vardır. Türkiye bir NATO üyesi olup Avrupa Birliği aday ülkesidir.

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM

Yakın zamanda yapılan bir araştırmaya göre ev bilgisayarlarında en belirgin artış sıralamasında Türkiye ilk beşe girmektedir. (Japonya %50, Türkiye %26, Tayvan %60, Almanya %44 ve Suudi Arabistan %32). İnternet kullanımı açısından Türkiye, ülke bazında en hızlı gelişen ülkedir (14 puan artışla %19). İnternet'e ulaşanların en yüksek ülke olduğu ABD'de (%44),bu artış %13'tür.

24 mart itibarı ile Türkiye'de yaklaşık 450,000 İnternet kullanıcısı vardır ancak Reuters'e göre gerçek rakam bunun oldukça üzerindedir. Ülkede 55 İnternet Servis Sağlayıcı (ISP) varda da, piyasa iki ISP'nin kontrolü altındadır. Bu ISP'lerin hiçbiri borsada listelenmemektedir. E-commerce ve reklam piyasaları henüz gelişmemiş olup analiz uzmanları bu alanlarda da hızlı gelişme beklemektedirler.

TNet network 155 Mbps'lik bir ulusal omurgaya sahip olup, ATM, FR (Frame Relay), ADSL (Asymmetrical Digital Subscriber Line), LL (Leased Line), PSTN (Public Switched Telephony Network), B-ISDN (Integrated Services Digital Network) Kablo TV yolu ile İnternet gibi hizmetler sunmaktadır.

TÜRKİYE'DE TELETIP

Türkiye'de Dijital iletişimin hızlı gelişmesine karşın teletip bu gelişmenin en altında yer almaktadır. Bunun nedenleri arasında teknik altyapının yetersizliği, bu konu ile ilgili uzman personel azlığı ve bu sektörde paylaşma, reklam verme ve ticaret olanaklarının henüz olmamasıdır. Teletip'in üç ana uygulama alanı olan : karar vermeye yardım, uzaktan algılama ve hastaların uzaktan gerçek zamanlı değerlendirilmesi için işbirliği çalışmalarından sadece uzaktan algılama (EKG, X-ray, hasta kayıtları gibi verilerin uzakta bulunan bir uzmana gönderilmesi, sürekli eğitim veya telekonferans amacı ile toplantıların aktarılması) kullanılmaktadır. Bu uygulamalar özellikle özel hastaneler ve üniversite hastaneleri tarafından yapılmaktadır. Özel hastaneler bu yolla hasta verilerini ABD veya Avrupa'ya uzman görüşü için iletmekte ve genellikle bunu da reklam için kullanmaktadır. Doğrudan modem bağlantısı ile tıbbi görüntülerin aktarımı bazı merkezler tarafından sürekli olarak yapılmaktadır. Üniversite hastaneleri telekonferans sistemlerini uzaktan eğitim ve tıbbi toplantılar için kullanmaktadır. Bazı tıbbi departmanlar İnternet üzerinden telekonsultasyon yapmaktadır. İstanbul, Ankara, İzmir ve Antalya gibi merkezlerde teletip uygulamaları için gerekli altyapı oluşturulmaya başlamış ise de bu alanda yeterli deneyim yoktur. 1999-2000 yıllarında en ümit verici gelişme Tıp Fakültelerinde Tıp Bilişimi Birimlerinin ve Tıp Bilişim Derneğinin kurulmasıdır. Yıllık düzenlenen Ulusal Bilişim ve Tıbbi Bilişim Kongrelerinde, etik, kodlar, yazılım ve standartlar geniş şekilde tartışılmaktadır. Sonuç olarak Türkiye'de Teletip alanında yapılacak çok iş vardır, ancak ulusal ve uluslararası kurumların ve şirketlerin bu konuya ilgisinin hızla artması ve bilişim alanına olan ilginin ve konunun öneminin artması ümit vericidir.

Konu ile ilgili olarak önerilen web sayfaları:

<http://www.pleksus.com.tr/subpageng/teletip.html>

<http://www.radyoterapi.okulu.net/>

<http://www.gazipediatri.okulu.net/>

<http://www.telekom.gov.tr/ttnet/>

<http://www.kurul.ubak.gov.tr/>

